

דברים בישיבת הממשלה

ירושלים, כ"א בטבת תשל"ד, 15 בינואר 1974

כיוון שנאמרו כל הדברים, אני רוצה לומר כי אין לי ספקות שאנו צריכים לקבל את מה שמוצע לנו. אם שמעון [פרס] הזכיר את החלטתו של [דוד] בן-גוריון ב-1957, מי שיגיד כי בן-גוריון הלך לכך בלב קל, פשוט אינו יודע את האמת. אני לא רוצה להגיד חלילה שהוא אמר דבר שאינו נכון, אך פשוט אינו ידוע. בשיחה טלפונית איתי, שאל אותי בן-גוריון מה דעתי. אמרתי לו: אני בלב לב נגד זה, אך אין לנו ברירה, כי ישבנו ארבעה חודשים וחצי באו"ם, והיו עלינו איומים, והיה אייזנהאואר. היה לי ויכוח עם בן-גוריון, אם עשה זאת בגלל אייזנהאואר או בגלל בולגנין, אך ראיתי את בן-גוריון בחדרו כאשר קיבל את השדר של בולגנין, ונסעתי עם פרס ועם [משה] כרמל אל פינו. הוא הכניס אותנו דרך דלת צדדית. באנו כדי לומר לו שכל מה שישנו בסיני, הוא גם שלו, יש נפט וכו'. הוא הביט עלינו כעל משוגעים ואמר: אני מקנא בכם, על מה אתם מדברים? יש אוירונים סובייטיים מעל ביירות ודמשק. הבטחנו לו שינוי ממשלה במצרים ומה לא. אז אני יודעת באיזה לב קל עשה בן-גוריון מה שעשה. אי-אפשר להתכחש לאו"ם, והעובדה היא שהיתה מלחמה, והעובדה היא שהם נמצאים במקום שנמצאים. בנוסף לכל כאבי-הלב שיש במלחמה. הצלחנו להגיע להיכן שהגענו. אומרים שזוהי הצלחה פנטסטית, אומרים שאין לנו כוחות הסברה. הצלחנו במאמצי הסברה יוצאים מן-הכלל להחזיק את העם בדיכאון של שני הימים הראשונים, ולא לתת לו להתאושש מתוצאת המלחמה. בכך הצלחנו בהסברה שלנו, מתוך חשבונות פנימיים שאין להם קשר לעובדות ולמציאות. מדוע אני אומרת זאת? לא משום שאין לי חשבון עם חברים. יש לי ואולי עוד פעם אעשה זאת. אך אין לי ספק שלא היינו מגיעים להישג כזה, לולא ישבנו במקום שאנו יושבים, ואני מתנגדת לכך שלא נצא משם אם-אפשר לצאת במסגרת תכנית כזו. אם שואלים מה לוחץ על סאדאת, האם פתאום אהבת ישראל בוערת בו? בוער לו שאנו יושבים איפה שיושבים, והוא יודע שאין דרך אחרת מאשר מלחמה. או שנצא בדרך מכובדת, וניתן מה שנחשוב שאפשר לתת, או שתהיה מלחמה. יכולים הקצינים שלו לומר שלא אכפת להם להקריב 10 אלפים חיילים. אני יודעת אם זה אכפת לו, אך הוא כנראה אינו בטוח שינצח, ואנו, אשר בטוחים שננצח, בכל זאת יודעים כי גם אם מה שאמר ספיר לא היו דברי שירה, בכל זאת היו לילות שבהם חיכינו עם הסטופר ביד, לראות מתי תתחיל המלחמה, ב-14:00 או ב-16:00, והפעם הממשלה אינה יכולה להגיד שרק הטרויקה ידעה על כך. נחת הרוח הזו הובאה לממשלה. השר ש' הלל: וזה מה שדחה את המלחמה. ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: מתוך כל הניירות שהגיעו לידינו, קראנו באחד מהם כי היה גם מישהו שהיה בעד מלחמה, ואמר כי בדיוק כשם שיום כיפור היה היום הנכון למלחמה, כך ה-31.12 הוא היום הנכון. יום בחירות טוב כמו יום כיפור. היו שדיברו על ה-31.12, היו שדיברו על ה-1.1, והיו שדיברו על ה-4.1, ואיני יכולה להבטיח כי למרות ההסכם לא יכולה להיות

מלחמה גם מחר בסוריה. אם אין רוצים לברוח מן העובדות, אלה הן העובדות. בכל מחיר, איני אומרת שצריך לקבל זאת. אך לחכות שהמצרים ילכו לקראתנו ויגידו: היתה מלחמה, אנו עברנו, אך אם זה לא יפה עבורכם, אנו חוזרים הביתה, - עד כדי כך לא. ואני חוזרת ואומרת כי לא האמנתי שקיסינג'ר יצליח בכך.

סגן ראש הממשלה י' אלון: גם הוא לא האמין.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: הוא אמר שלא יגיד לי יותר כי אי-אפשר להשיג מה שאנו רוצים. הוא אמר לי: לקח לישראל ארבעה ימים כדי להסכים לששת הנקודות שהעברתי למצרים, ואחרי שהעברתי, עשתה איתי ממשלת ישראל חסד והסכימה לקבל את מה שהיא עצמה הכינה. הוא אמר לי, יותר לא אגיד שאי-אפשר להשיג מה שאתם רוצים.

יש עוד דבר. יגאל [אלון] אמר דרך-אגב, אך גם אלה אינם דברי שירה, אם לא נקבל את זאת – ואנו יכולים לא לקבל את זאת – אך אז אם חלילה תפרוץ מלחמה, אם יש מישהו סביב השולחן הזה אשר מוכן לחתום שתהיה רכבת-אווירית, אציע לו שלא יחתום על-כך. הרבה יותר נכון יהיה מישהו יחתום שזה לא יהיה. גם זהו דבר שצריך להביא בחשבון. גם זה לא בכל מחיר.

סגן ראש הממשלה י' אלון: ואז יהיה צורך בהרבה תחמושת.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: כי איננו יודעים מה הרוסים הכניסו למצרים וגם לסוריה, עם הסקאדים וכל השאר. [הנרי] קיסינג'ר עצמו אומר שאין הוא מתחייב שסאדאת יקיים הכל. נראה לו שסאדאת אינו מרמה, אך אין הוא יודע.

סגן ראש הממשלה י' אלון: הוא גם אינו יודע אם האמריקאים יקיימו את כל מה שהבטיחו. ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: זה לא פשוט. גם הרכבת האווירית לא באה כך סתם, ואנו עושים עוול לאיש הזה, לא משום שלא היו ויכוחים קשים איתו בעבר, ואיני מוכנה להבטיח שלא יהיו גם בעתיד, - אלא בגלל שהוא יהודי, ובנוסף לכל האנטישמים שיורדים לחייו, גם אנו הצטרפנו אליהם. [...]

השר מ' קול: עד עכשיו עשה לנו טובות.

השגריר ש' דיניץ: ה-ז.א.א. [Zionist Organization of America] באמריקה מפיץ בקרב הארגונים היהודיים באמריקה נייר תעמולה נגד קיסינג'ר.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: הצטרפנו לאנטישמים. לעת-עתה, העצות שהוא נתן, גם בענין הקילומטר ה-101, היו לטובתנו. הוא הציע לנו שלא למהר, שנשאיר זאת לז'נבה שם נדבר על כך. עדיין יש לו חלום, אולי יצליח גם בכך, אולי גם אסד שיש לו צרות פנימיות, יהיה מוכן לבוא לז'נבה. ישנו ענין הנפט וישנם אנטישמים באמריקה, שבל זאת מנצלים את הנפט נגדנו, למרות שדעת-הקהל אינה מאשימה אותנו. אך לחברות הנפט יש כוחות גדולים מאשר לנו.

סגן ראש הממשלה י' אלון: בלי הסכם עם מצרים, בוודאי לא תהיה התקדמות לקראת חילופי שבויים עם סוריה.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: מי יודע, אולי יצליח להביא את אסד לז'נבה. אך לכך יש זמן, ואחר-כך יש לו כל מיני זמנים ותאריכים, מדוע כדאי לנו לדחות ולדחות. היו כאן הערות על ענין הסאמים [טיילי קרקע-אוויר] ועל דברים אחרים שעוד אפשר לדבר איתו עליהם, בנוסף לדברים שכבר דובר עליהם היום. שיקח את כל הדברים האלה וינסה לשפר אותם בקהיר. הדברים אמורים בעיקר לגבי נקודות אחדות על המפה, שדדו [רב-אלוף דוד אלעזר] הציג כאן. לכך הוא ער דווקא. במידה שיוכל לשפר, ישפר. אני מציעה שנאשר זאת. אני לא צריכה לחזק את דברי שמעון [פרס], ואני חושבת שכך הלכנו. הממשלה צריכה להחליט קודם-כל מה שהיא חושבת כטוב וכנכון. באשר לשאלה, אם נוכל להסביר זאת לעם, העם הוא נבון, והעם אינו רוצה במלחמה אם אין הכרח. בכל אופן, זה דוחה את הסיוט של מלחמה. אם סאדאת ירמה, זה לא יהיה סוד. אני בעד זה. אני רק מלאת דאגה, ואני מקווה שהדברים אל ייצאו מכאן, מה יהיה לאחר ישיבת ועדת חוץ-וביטחון הערב.

סגן ראש הממשלה י' אלון: משה [דיין] הבטיח שני דברים: א. שלא ימסור מספרים לגבי טנקים, גדודים וכו'; ב. יפעילו את הצנזורה. מר א' ארנון: הבעיה היא שלא הכל מגישים לצנזורה.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: דיברנו עם קיסינג'ר. אמרתי לו, אני לא יכולה להבטיח דבר שאינו בשליטתי. הוא שאל, את קוראת היום לישיבת הממשלה, מה יהיה מחר? אמרתי לו, אפילו כאן, לצערי הרב איני יכולה להבטיח לך. הוא אמר, תדעי לך, אמרתי גם לסאדאת. סאדאת אמר: טוב, אם זה יידוע לאחר החתימה, אז אהיה "embarrassed", אך אז זה יהיה לאחר מעשה. אך אם הדברים ייצאו לפני החתימה, לא תהיה חתימה.

סגן ראש הממשלה י' אלון: הוא הדגיש זאת עשר פעמים.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: כל ההחלטות הטובות שלנו יכולות ליפול לים. אני מלאת חרדה, אולי הצנזור צריך להתקשר עם עורכי העיתונים.

השר י' גלילי: קריאת ביניים: מטלפן דיין, ומבקש למסור לראש הממשלה, ואם הישיבה עדיין נמשכת, גם לממשלה, כי בוועדת החוץ והביטחון היתה פניה דרמטית של בגין אל ראש הממשלה, שלא להתיר לרמטכ"לים לחתום על המסמך, 48 שעות לפני שהכנסת החדשה מתכנסת.

ראש הממשלה הגב' ג' מאיר: ברור שתהיה הסתה, אך מכך אין מנוס, ואני יודעת שלא נוכל להגיד שום דבר עד החתימה. לפני יום ג' בכנסת, אי-אפשר יהיה למסור שום דבר. אני רוצה לומר שבהודעתי האחרונה בכנסת – והיא אושרה על-ידי הכנסת – אמרתי שבענין הפרדת הכוחות, גם הממשלה הזו רואה עצמה מוסמכת. זה אושר על-ידי הכנסת, והכנסת רשמה זאת לפנייה. אין אנו הולכים מעבר לכך. יכול להיות שבענין זה, נכון יהיה להביא זאת לאישורה של הכנסת.

